

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 97/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť I. G., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom sp. zn. Tpr 77/01 a jeho uznesením z 1. augusta 2001 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 44/2011 a jeho uznesením z 1. decembra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2012 doručená sťažnosť I. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu

Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom sp. zn. Tpr 77/01 a jeho uznesením z 1. augusta 2001 (ďalej aj „namietané uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 44/2011 a jeho uznesením z 1. decembra 2011 (ďalej aj „namietané uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sudkyňa okresného súdu na návrh prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) namietaným uznesením predĺžila lehotu trvania väzby sťažovateľa do 23. februára 2002. Proti namietanému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ 24. októbra 2011 sťažnosť, o ktorej rozhodol namietaným uznesením krajský súd tak, že ju zamietol.

Vo vzťahu k namietanému uzneseniu okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, sťažovateľ okrem iného uvádza, že sudkyňa návrhu prokurátora krajskej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania jeho väzby vyhovelá *„bez toho, aby ju zaujímalo moje stanovisko k podanému návrhu... aby mi dala v rámci môjho práva na obhajobu primeranú časť a možnosť predložiť proti nemu moje argumenty a bez toho, aby mi dala možnosť dať jej konanie a rozhodnutie preskúmať nadriadenému súdu“*.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že 24. októbra 2011 podal proti namietanému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, *„v ktorej som namietal, že sudkyňa Okresného súdu v Trnave ma nesprávne poučila, že mi nijakým spôsobom nedoručila návrh prokurátora a že teda mi nedala možnosť zaujať proti nemu svoje stanovisko...“*.

Namietané uznesenie krajského súdu sťažovateľ považuje za nespravodlivé a tvrdí, že krajský súd *„neodstránil protiústavný zásah do mojej osobnej slobody“*, čím porušil jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom sp. zn. Tpr 77/01 a jeho uznesením z 1. augusta 2001 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 44/2011 a jeho uznesením z 1. decembra 2011 boli porušené

jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru, a prizná mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 €.

Sťažovateľ zároveň žiada, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom sp. zn.

Tpr 77/01 a jeho uznesením z 1. augusta 2001 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 44/2011 a jeho uznesením z 1. decembra 2011.

1. K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu v konaní vedenom sp. zn. Tpr 77/01 a jeho uznesením z 1. augusta 2001

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv namietaným uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. augusta 2001, čím bolo právoplatne skončené aj konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. Tpr 77/01. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu sťažnosť 8. februára 2012, t. j. zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

2. K namietanému porušeniu práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 44/2011 a jeho uznesením z 1. decembra 2011

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Vychádzajúc zo svojej konštantnej judikatúry ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 44/2011 a jeho uznesením z 1. decembra 2011 mohlo dôjsť k porušeniu práv označených sťažovateľom.

V odôvodnení namietaného uznesenia krajského súdu sa okrem iného uvádza, že sťažovateľ podal 24. októbra 2011 sťažnosť proti namietanému uzneseniu okresného súdu z 1. augusta 2001 s tým, *„že zistil, že sa riadil nesprávnym poučením, pretože predmetné uznesenie obsahovalo poučenie, že proti nemu nie je prípustná sťažnosť. Až teraz pri študovaní zákona sa dozvedel, že je jeho právom podať sťažnosť proti prvostupňovým rozhodnutiam a túto sťažnosť nie je možné odmietnuť ako oneskorenú, ak sa oprávnená osoba spravovala nesprávnym poučením. Okrem toho nebol mu doručený návrh prokurátora na predĺženie lehoty jeho väzby, nemohol teda k nemu zaujať stanovisko a predniesť svoje protiargumenty a tak bol porušený princíp rovnosti zbraní...“*.

Krajský súd po preskúmaní sťažnosti a príslušného súdneho spisu konštatoval, že *„predmetným uznesením okresného súdu ani konaním, ktoré mu predchádzalo neboli porušené práva obvineného a ani ku dňu 1. 8. 2001 platného Trestného poriadku“*, pričom tento svoj záver odôvodnil takto:

„... Ku dňu 1. 8. 2001, kedy bolo napadnuté uznesenie vydané ustanovenie §-u 74 Tr. por. neumožňovalo podať sťažnosť proti uzneseniu, ktorým bola predĺžená lehota väzby obvineného, takže poučenie obsiahnuté v uznesení sudkyne zo dňa 1. 8. 2001 je zákonné.

Rovnako tak Trestný poriadok účinný k tomuto dňu neobsahoval žiadne ustanovenia o doručovaní návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby..., pričom celý režim procesného postupu pri predlžovaní lehôt väzby obvineným osobám bol... upravený odlišne, než je tomu v obdobnom zákone č. 301/2005 Z. z. účinného od 1. 1. 2006, z ktorého ustanovení zjavne vo svojej sťažnosti vychádza I. G.

Nakoľko zásadne platí, že procesnoprávne predpisy nemôžu byť aplikované so spätnou účinnosťou krajský súd o sťažnosti obvineného z dôvodov, ako sú vyššie uvedené rozhodol tak, že ju zamietol ako neprípustnú...“

V nadväznosti na citované ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoje ústavne postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V danom prípade je namietané uznesenie krajského súdu podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené a nemožno ho považovať za arbitrárne. Ústavný súd sa totiž stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, v zmysle ktorého sa na rozhodovanie okresného súdu o návrhu na predĺženie lehoty väzby vzťahovali

ustanovenia vtedy platného a účinného Trestného poriadku (zákon č. 141/1961 Zb.), v ktorého § 74 ods. 1 bolo uvedené: „Proti rozhodnutiu o väzbe (§ 68, 69, 72, 73, 73a, § 77 ods. 2, § 192, § 282 ods. 2, § 287 a § 314c ods. 3) **s výnimkou rozhodnutia o jej predĺžení** (§ 71 ods. 1 až 4) je prípustná sťažnosť.“ Z citovaného textu zjavne vyplýva, že proti namietanému uzneseniu okresného súdu sťažnosť nebola prípustná, t. j. sťažovateľ nemohol proti nemu podať sťažnosť (a teda o tejto skutočnosti bol okresným súdom poučený správne, pozn.). Ústavný súd sa tiež stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, podľa ktorého *„procesnoprávne predpisy nemôžu byť aplikované so spätnou účinnosťou“*, a na tomto základe konštatuje, že namietané uznesenie krajského súdu je vecne správne, a teda z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že namietaným uznesením krajského súdu ani postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nemohlo dôjsť k porušeniu práv podľa dohovoru označených sťažovateľom, a preto v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2012